

**Европска програма за конкурентност на мали и средни претпријатија -
КОСМЕ
(Program for the Competitiveness of enterprises and small and medium enterprises
COSME)**

Програмата КОСМЕ претставува продолжение на Рамковната програма за конкурентност и иновации, 2007 - 2013 -ЦИП, која во Република Македонија се спроведуваше во координација на Министерството за економија.

Времетраење на Европската програма за конкурентност на мали и средни претпријатија - КОСМЕ е предвидено во периодот од 2014 до 2020 година

Вкупен буџет за сите години и за сите држави кои учествуваат во програмата КОСМЕ изнесува 2.3 милијарди евра.

Цел на оваа програма е да ја поттикне конкурентноста на компаниите преку обезбедување подобар пристап до финансии, бизнис услуги за поддршка и промовирање на претприемништво за мали и средни претпријатија, постоечки и потенцијални претприемачи и бизнис организации за поддршка за развојот на бизниси. Основни цели се:

- Зајакнувањето на конкурентност и одржливост на претпријатија, особено мали и средни претпријатија
- Поттикнување на претприемачка култура и промовирање на создавање и развој на мали и средни претпријатија

Учесници во Програмата КОСМЕ се земјите членки на ЕУ, земјите од Југоисточен Балкан и Медитеранските земји од Европа, Африка и Азија, при што повиците кои се објавуваат немаат географски ограничувања и средствата ќе се распределуваат на конкурентна основа

Целна група: мали и средни претпријатија, претприемачи, бизнис организации за поддршка, регионални и национални администрации

Оперативни програми на програмата КОСМЕ:

1. Пристап до финансии
2. Пристап до нови пазари
3. Подобрување на рамковни услови
4. Промовирање на претприемништвото

1. Пристап до финансии (мин. 60% од планираните средства)

Цел: Преку серија на финансиски инструменти обезбедување поддршка за компании во различни фази од нивниот животен циклус: за создавање, експанзија и трансфер на бизнисот.

Финансиски инструменти:

- 1.1. Платформа за ризичен капитал (Equity Facility for Growth – EFG)
  - Обезбедување пристап до финансирање на ризичен капитал особено во развојна фаза на претпријатијата
  - Обезбедување директни кредити за ризичен капитал, субординирани и кофинансирани кредити
  - Отварање можност за директно доделување на средства на Фондови
- 1.2. Платформа за кредитни гаранции (Loan Guarantee Facility - LGF)
  - Покривање кредити, банкарски гаранции и лизинг за мали и средни претпријатија во висина до 150.000 евра.

2. Пристап до нови пазари (+/- 21,5% од планираните средства)

Цел: Обезбедување поддршка на мали и средни претпријатија за промовирање на ширење на бизнисот во единствениот пазар на ЕУ и на пазарите надвор од ЕУ, како

и промовирање на меѓународната бизнис соработка преку намалување, усогласување на националните регулативи, намалување на разлики во деловните средини помеѓу ЕУ и нејзините главни трговски партнери.

Инструменти:

2.1. Информативни бироа за Права на интелектуална сопственост (IPR Helpdesks)

- Обезбедување бесплатни информации и услуги за заштита на права на интелектуална сопственост во земји, земји од Азија и др.

2.2. ЕУ - Јапонија центар за индустриска соработка

- Подобрување на европската конкурентност преку олеснување на пристап на европски претпријатија до јапонскиот пазар
- Поддршка за трговска размена, инвестиции и пристап до јавни набавки
- Развивање на подобро познавање на деловно опкружување во Јапонија преку програми за обука, студии, семинари, информативни бироа и обезбедување на информации и логистичка поддршка

2.3. Портал за интернационализација на мали и средни претпријатија

- Идентификација и прибирање на најдобри практики
- Обуки за решавање на одредена тема поврзана со интернационализација и обраќање до дефинирани земја/група на земји.

3. Подобрување на рамковни услови (+/- 11,5% од планираните средства)

Цел: За да се поттикне креирањето политики засновани на податоци и докази, се воспоставуваат механизми за анализа на национални и регионални политики и мерки. Анализата вклучува и прибирање и анализа на податоци за изведби и политики на земјите-членки и регионите, како и други земји и студии на најнови трендови и развој во одредени сектори во европските и глобалните пазари. На тој начин се очекува да се подобри конкурентноста и да се намали административниот товар од законодавството на ЕУ кој влијае врз МСП.

Инструменти:

- Мрежа на МСП - мрежа составена од претставници на Европски организации на МСП која се состанува четири пати годишно при што се споделуваат најдобри практики и се утврдуваат идни иницијативи за поддршка и вмрежување на МСП
- Собрание на МСП - годишен форум наменет за зближување на мали и средни претпријатија учесници од 28 земји-членки. Собранието овозможува подобра преку-гранична соработка и размена на добри практики меѓу мали и средни претпријатија и заинтересирани страни.
- Европски награди за промоција на претприемништвото - од 2006 година, се доделуваат награди за исклучителни резултати во промовирањето на претприемништвото и малите бизниси на национално, регионално и локално ниво, поддржани се преку 2500 проекти, што резултирало со формирање на околу 10.000 нови компании.
- Европска недела на мали и средни претпријатија - серија на настани наменети информирање на МСП за користење на национални, регионални и локални можности и за поттикнување на претприемачи.

4. Промовирање на претприемништвото (+/- 2,5% од планираните средства)

Цел: Промовирање на претприемништво и социјална економија, преку градење на знаење, вештини и претприемничка култура, како и промовирање на подобри услови за корпоративна општествена одговорност

Инструменти:

Поддршка за транс-национални мрежи, со цел да се разменат добри практики и да ги идентификуваат можностите за проширување на деловните активности. Широк спектар на специфични активности организирани секоја година во ЕУ за

поддршка на мали и средни претпријатија или одредени целни групи, како што се млади или жени претприемачи. Продолжување иницијативи како што е недела за МСП и мрежа на жена претприемачи и поддршка на мобилност и размена за претприемачи.

Управувањето со програмата КОСМЕ, во име на Европската комисија, ја спроведува Извршна агенција за мали и средни претпријатија EASME (The Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises - EASME)

Реализацијата на Програмата КОСМЕ се спроведува преку електронско аплицирање на повиците кои ги објавува Европската Комисија на портал за учесници, според утврдена годишна Работна програма и мерки за поддршка.

Република Македонија и Програмата КОСМЕ

Владата на Република Македонија изрази интерес и спроведува активности за учество во Програмата КОСМЕ, преку потпишување Меѓународен договор и плаќање влезен билет, а координацијата на програмата ја спроведува Министерството за економија.

Во Република Македонија право за учество во оваа програма имаат претпријатијата и институции, кои може електронски да аплицираат на објавените повици за предлози и за тоа да го известат Министерството за економија.

Линкови во врска со Програма КОСМЕ

Програма КОСМЕ

http://ec.europa.eu/enterprise/initiatives/cosme/index_en.htm

Портал за учесници – објавени повици за тендери и повици за предлози во врска со КОСМЕ

(The Participant Portal: Published calls for tender and calls for proposals related to COSME)

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/cosme/index.html>

Повик за Европска мрежа на претпријатија 2015-2020, рок 3.6.2014

(COSME Enterprise Europe Network 2015/2020)

http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=7229&lang=en&title=COSME%2DEnterprise%2DEurope%2DNetwork%2D2015%2F2020

Повик за посреднички организации за Еразмус за програма за млади претприемачи, рок 17.7.2014

(Call for Intermediary Organisations of Erasmus for Young Entrepreneurs program)

http://ec.europa.eu/easme/eye_en.htm